

odbor legislativy a koordinace předpisů

náměstí Hrdinů 1634/3

140 21 Praha 4

Č. j. MV-56887-2/LG-2021

Praha 19. dubna 2021

odbor všeobecné správy

z d e

Vyjádření k problematice účastenství pojišťovny v řízení o přestupku

K č. j. MV-56647-1/VS-2021

Dopisem výše uvedeného č. j. jste se obrátili na zdejší odbor v souvislosti s připravovaným konzultačním dnem k výkonu přestupkové agendy s žádostí o stanovisko k účastenství pojišťovny v řízení o přestupku. Uvedená problematika byla řešena na konzultačním dni dne 9. června 2020 v souvislosti s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, č. j. 10 A 76/2018 – 29, v němž tento soud konstatoval, že právo zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů vynaložených na péči o pojištěnku, která byla zraněna v důsledku přestupkového jednání obviněného (§ 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění), zakládá účastenství zdravotní pojišťovny jako poškozené v řízení o přestupku obviněného.

Odkazovaný rozsudek Městského soudu v Praze představoval zásadní odklon od dosavadní praxe, která (i s odkazem na závěry právní teorie) považovala za poškozeného v řízení o přestupku jen toho, komu byla škoda způsobena přímo (tj. nikoliv zprostředkovaně). Vzhledem k tomu, že rozsudek je závazný pouze pro konkrétní rozhodovanou věc a nemá precedenční charakter, bylo krajským úřadům doporučeno prozatím neměnit zavedenou praxi (byť některé kraje již svou praxi zmíněnému rozhodnutí přizpůsobily).

Dotazujete se, zda uvedené metodické stanovisko platí i nadále s ohledem na skutečnost, že v mezidobí byl předmětný rozsudek Městského soudu v Praze publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (v č. 7/2020 pod pořadovým číslem 4026), což zvyšuje jeho relevanci pro další rozhodování správních soudů.

K významu publikovaných rozhodnutí se vyjádřil Ústavní soud v usnesení ze dne 26. srpna 2016, sp. zn. II. ÚS 949/16: *„publikace rozhodnutí ve Sbírce soudních rozhodnutí obecně představuje nástroj sjednocování rozhodovací praxe a publikovaná rozhodnutí slouží jako interpretační vodítko pro soudy rozhodující v obdobných věcech. Současně publikací ve Sbírce soudních rozhodnutí získává rozhodnutí znak vyšší autority a argumentační síly, neboť o jeho výběru rozhoduje kolegium Nejvyššího soudu usnesením nadpoloviční většiny všech svých členů. Ústavní soud však zdůrazňuje, že soudní systém v České republice není založen na precedencích a rozhodnutí obecného soudu kterékoli instance neposkytuje obecný výklad právního předpisu, a to ani v případě, kdy je soudní rozhodnutí publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí.“*

Obdobné platí i pro rozhodnutí publikovaná ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (o publikaci rozhoduje plénum Nejvyššího správního soudu). Předmětný rozsudek Městského soudu tak publikací ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu získal znak vyšší autority a argumentační síly. Přestože nemá ani nyní tento rozsudek precedenční závaznost, jeho význam pro rozhodování správních orgánů a soudů byl publikací v oficiální sbírce posílen.

Zdejší odbor nadále považuje za problematickou náhlou změnu dlouholeté praxe v důsledku jediného soudního rozhodnutí. Nicméně s ohledem na rizika spojená s nerespektováním právního názoru v publikovaném rozhodnutí, u něhož lze spíše očekávat, že bude následováno dalšími podobnými rozhodnutími, nepovažujeme za vhodné doporučovat krajským úřadům, aby nadále postupovaly v rozporu s tímto rozhodnutím.

Jedním z důvodů pro dosavadní postoj zdejšího odboru byla (vedle odlišného právního názoru) obava z dopadů do činnosti správních orgánů, pokud dojde ke změně dlouholeté praxe. Tato obava u nás stále přetrvává. Vzhledem k tomu, že některé kraje již v souladu s rozsudkem Městského soudu v Praze postupují, bylo by vhodné, aby na konzultačním dni sdělily své zkušenosti s účastí zdravotních pojišťoven v řízení o přestupku.

JUDr. Vít Šťastný
ředitel odboru